

РЕШЕНИЕ

№ 1649

гр. София, 30.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 59 СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател:

като разгледа докладваното от Гражданско дело № 20231110124577 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба, подадена от (универсален правоприменник на седалище и адрес на управление:..... срещу Т. Г. Д., ЕГН: *****, адрес:, с която са предявени обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено, че ответницата дължи на ищеца следните суми:

- сумата от **936,61** лв. – част от непогасена главница в общ размер на 8 621,61 лв. по договор за кредит №отг., ведно със законната лихва от 23.09.2022 г. до изплащане на вземането;
- сумата от **3 249,19** лв. – възнаградителна лихва за периода от 17.10.2016 г. до 16.07.2022 г.;
- сумата от **1 845,30** лв. – мораторна лихва за периода от 17.11.2016 г. до 16.07.2022 г.;
- сумата от **152,47** лв. – мораторна лихва за периода от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г.,

за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК от 26.11.2022 г. по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на Софийски районен съд, II г.о., 59-ти състав.

В исковата молба се твърди, че на 16.07.2015 г. между(чийто универсален правоприменник е) като кредитор и ответницата Т. Г. Д. като кредитополучател бил сключен договор за кредит, по силата на който банката е предоставила на кредитополучателя кредит в размер на 10 000,00

лв., Кредитът бил усвоен изцяло по сметка на кредитополучателя. От своя страна кредитополучателят се задължил да върне заетата сума ведно с договорна лихва на 84 месечни погасителни вноски в размер на 164,41 лв. в срок до 17.07.2022 г. съгласно Погасителен план — Приложение № 1 към Договора за кредит. Крайният срок за погасяване на всички задължения по предоставения кредит бил 17.07.2022 г., като с изтичане на крайния срок, всички дължими суми по кредита станали изцяло изискуеми. Междувременно, на 30.04.2020 г. в Търговски регистър било вписано вливането на в ищцовото дружество „.....“, което се явявало общ правопреемник на прекратеното дружество Към 23.09.2022 г. кредитополучателят имал непогасени задължения както следва: 8621,61 лв. — непогасена главница по договор за кредит от г., ведно със законната лихва от 23.09.2022 г. до изплащане на вземането; 3249,19 лв. — възнаградителна лихва за периода от 17.10.2016 г. до 16.07.2022 г.; 1845,30 лв. — мораторна лихва за периода от 17.11.2016 г. до 16.07.2022 г.; 152,47 лв. — мораторна лихва за периода от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г. За вземанията си ищцовото дружество е депозирало заявление за издаване на заповед за изпълнение, което било уважено и била издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК от 26.11.2022 г. по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на Софийски районен съд, II г.о., 59-ти състав. Ответницата възразила в срока по чл. 141 ГПК, което наложило предявяването на настоящите иски.

Исковата молба и приложенията към нея са изпратени на Т. Г. Д., която в срока по чл. 131 ГПК е подала отговор на исковата молба чрез адв. М. Л.. Процесуалният представител оспорва предявените иски като неоснователни по основание и размер. На първо място, възразява, че процесният договор за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22 ЗПК, поради нарушения на изискванията на ЗПК — чл. 10, чл. 11, ал. 1, т. 9а, т. 11, т. 20, т. 23 и т. 24 ЗПК, като излага подробни съображения в тази насока. Твърди, че не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗПК, като процесният договор бил написан с шрифт по-малък от 12 и текстът се различавал по размер на използваните шрифтове. Не била посочена методиката за изчисляване на референтния лихвен процент (чл. 11, ал. 1, т. 9а ЗПК). От договора за потребителски кредит и приложения към него погасителен план не ставало ясно размера на включените в месечната погасителна вноска суми — колко лихва, главница и такса се погасява с всяка вноска. Твърди, че в процесния договор не бил инкорпориран погасителен план съгласно изискванията на ЗПК. От договора и погасителния план към него не ставало ясно каква част от погасителната вноска представлява главница, лихва и такса за обслужване на кредита, както и редът на тяхното погасяване. Не бил конкретизиран ГПР, не било посочено как се формира същия и какво се включва при изчисляването му. В договора бил посочен ГПР единствено като абсолютна процентна стойност, като липсвало посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин

(чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК). Липсата на конкретизация относно начина на формиране на посочения в договора ГПР водело до неяснота относно включените в него компоненти, което от своя страна представлявало нарушение на основното изискване за сключване на договора по ясен и разбираем начин – чл. 10, ал. 1 ЗПК. Сочи, че заплащането на застрахователна премия представлява разход по кредита и е следвало да бъде включено в ГПР. Твърди, че в настоящия случай уговорената в договора застрахователна премия неправилно не била включена при изчисляването на ГПР, като при евентуалното му включване счита, че ГПР би надхвърлил законово допустимите 50%. Но дори в последния случай ГПР да не надвишава 50%, то липсата на този разход в договора при изчисляването на ГПР било в противоречие с разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 ЗПК. Договорът не съдържал клауза относно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6 ЗПК, както и размер на лихвени процент на ден. Липсвала клауза за реда за прекратяване на договора за кредит (чл. 11, ал. 1, т. 23 ЗПК), както и наличието на извънсъдебни способи за решаване на спорове и за обезщетяване на потребителите във връзка с предоставяне на потребителски кредит, както и условията за тяхното ползване (чл. 11, ал. 1 т. 24 ЗПК). Счита, че начисленият лихвен процент е неправомерно завишен и е в противоречие с добрите нрави, поради което клаузата, регламентираща лихвения процент, била нищожна. Твърди, че банката не би сключила процесния договор за кредит, ако годишният лихвен процент бил по-малък. Прави възражение за изтекла погасителна давност. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявените иски. Претендира разноски.

В депозираното възражение по чл. 414 ДПК ответницата е оспорила дължимостта на следните суми по заповедта за незабавно изпълнение, а именно: 936,61 лв. – главница; 3 249,19 лв. – договорна лихва; 1 845,30 лв. мораторна лихва и 152,47 лв. – друга лихва за периода от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г. Изрично е посочила, че не оспорва и признава дължимостта на главницата по договора в размер на 7 685,00 лв.

Съдът, след като прецени по вътрешно убеждение събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, ведно с доводите и становищата на страните, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта на исковите:

Исковите са предявени отпо реда и в срока по чл. 415, ал. 1 ГПК, на основание чл. 422, ал. 1 ГПК, след издаване по негово заявление в качеството му на кредитор срещу ответницата Т. Г. Д. в качеството ѝ на длъжник, на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от

26.11.2022 г. по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на Софийски районен съд, II ГО, 59-ти състав и след направено от длъжника възражение. Налице е идентичност на страните по заповедното и по настоящото исково производство. Претендира се установяване на вземания, съответни на задълженията, посочени в заповедта за изпълнение. Ето защо, настоящият състав, предвид единството на настоящото и заповедното производство, приема, че исковете са допустими.

По основателността на исковете:

Предмет на делото са иски с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

За да бъдат уважени предявените иски ищецът следва да докаже при условията на пълно и главно доказване наличието на действително правоотношение по договор за потребителски кредит, сключен между и ответницата; чее изпълнило задълженията си по договора, предоставяйки на ответницата заем в размер на 10 000,00 лв.; че вземането за главница е изискуемо; че ответницата е поела задължение да заплати на кредитодателя възнаградителна лихва и размера ѝ; че вземането за възнаградителна лихва е изискуемо; изпадането на ответницата в забава и размер на дължимата за исковия период мораторна лихва; че вземанията на „.....към ответницата, произтичащи от договора за потребителски кредит, са прехвърлени в полза на ищцовото дружество по силата общо правоприемство, настъпило при вливането на

При установяване на посочените обстоятелства в тежест на ответницата е да докаже погасяване на дълга, както и обстоятелствата, на които основава своите възражения.

От представеното по делото копие от договор за кредит от 16.07.2015 г., сключен между в качеството на кредитор и ответницата Т. Г. Д. в качеството на кредитополучател, се установява, че по силата на сключения договор отпуснал на ответницата потребителски кредит в общ размер на 10 000, 00 лв. срещу задължението на кредитополучателя да върне получения кредит на 84 месечни вноски, всяка в размер на 164,41 лв., съгласно погасителен план — Приложение № 1 към договора, като падежната дата за издължаване на месечните вноски е 17-то число на съответния месец. Видно от съдържанието на договора, кредитът е отпуснат при следните параметри: фиксиран годишен лихвен процент от 8,25 % за целия срок на договора (т. 8); лихвен процент на ден в размер на 0,0229 (т. 8.1.); лихвен процент върху просрочени погасителни вноски в размер на 14.25 % (т. 9.1.); годишен лихвен процент на разходите (ГПР) в размер на 10,54 % (т. 11); обща сума, дължима от кредитополучателя, в размер на 13 930,35 лв. (т. 12); такса за одобрение на кредита в размер на 119,50 лв. (т. 14); разходи по застраховка „Живот“ по групова застраховка, предлагана от банката със застраховател в размер на 1,44 % годишно върху остатъка от главницата по кредита

(т. 15., т. 15.1., т. 16 и т. 16.1)

Несъмнено сключеният между и ответницата договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 ЗПК, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон – ЗПК в релевантната за периода редакция, а по силата на препращащата разпоредба на чл. 24 ЗПК и Закона за защита на потребителите (ЗЗП).

Всеки съд е длъжен да констатира и отстрани всяко нарушение на императивни материалноправни норми, които регулират правния спор. Правовата държава провежда принципа на законността (чл. 4 КРБ). За това чл. 5 ГПК задава като основен принцип на гражданския процес и задължава съда при решаването на делата да осигури точното прилагане на закона. Общественият интерес от осигуряване на точното прилагане на императивните правни норми, които регулират правния спор, преодолява диспозитивното начало (чл. 6 ГПК). Съдът не само може, но е и длъжен да провери действителността на договора и на ненаведени от страните основания в следните хипотези: 1.) при нарушение на добрите нрави - т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 г. на ВКС, ОСТК; Решение № 229/21.01.2013 г. по т. д. № 1050/2011 г. на ВКС, II т. о.; Решение № 252/21.03.2018 г. по т. д. № 951/2017 г. на ВКС, II т. о.; Решение № 247/11.01.2011 г. по т. д. № 115/2010 г. на ВКС, II т. о.; Решение № 125/10.10.2018 г. по гр. д. № 4497/2017 г. на ВКС, III г. о.; 2.) при неравноправни клаузи във вреда на потребителя – Решение № 23/07.07.2016 г. по т. д. 3686/2014 г. на ВКС, I т. о.; Решение № 188/15.12.2017 г. по т. д. № 2613/2016 г. на ВКС, II т. о.; Решение № 142/01.08.2018 г. по т. д. № 1739/2017 г. на ВКС, II т. о.; 3.) при нарушаване на императивни правни норми, които водят до накърняване на установения в страната правов ред, при положение, че за установяване на нищожността не се изисква събиране на доказателства - Решение № 204/05.10.2018 г. по гр. д. № 3342/2017 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 198/10.08.2015 г. по гр. д. № 5252/2014 г., ВКС, IV г. о.; Решение № 384 от 2.11.2011 г. по гр. д. № 1450/2010 г., ВКС, I г. о. Затова, следва да се извърши проверка дали е основание за нищожност на договора според възраженията в отговора на исковата молба и в кръга на описаните, за които съдът, дори и без довод по предявения иск, следи служебно.

Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен. Липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпване на последиците по чл. 22 ЗПК – изначална недействителност, тъй като същите са изискуеми при самото му сключване. Тя е по-особена по вид с оглед на последиците, визирани в чл. 23 ЗПК, а именно че, когато договорът за е обявен за недействителен, отговорността на не отпада изцяло, но той дължи връщане само на чистата стойност на кредита, а не и на лихвата и други разходи.

При извършената проверка относно действителността на сключения между (чийто универсален правопреемник е и Т. Г. Д. договор за потребителски кредит настоящият съдебен състав намира, че същият не страда от пороци, водещи до неговата недействителност в цялост и не противоречи на изискванията на разпоредбите на ЗПК.

Спазени са изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗПК относно формата на договора, като същият е сключен в писмена форма, на хартиен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора са предоставени в еднакъв по вид и видимо с шрифт не по-малък от 12, поради което съдът намира доводите на ответника за неспазване на изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗПК за неоснователни. Наличието на удебеляване на шрифта на част от текста по никакъв начин не води до затрудняване на потребителя във възприемането на текста. Напротив, доколкото удебеляването е само на заглавията на отделните членове, очевидно това е направено с оглед полесното ориентиране на потребителя в съдържанието на договора.

Спазени са изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 от ЗПК. Посочени са ясно общия размер на кредита – 10 000,00 лв. и начина на усвояване на кредита – безкасово по разплащателната сметка на кредитополучателя при банката, посочена в Ч.І.т.6 чрез кредитиране на сметката с пълния размер на предосатвения кредит. Посочени са фиксиран ГЛП от 8,25 % и ГПР от 10,54 %, като са посочени и взети предвид допускания при изчисляването му, както и общата сума, дължима от кредитополучателя – 13 930,55 лв. Действително в договора няма отделно записване на общия размер на договорната лихва, но това не води до недействителност на договора. Такова самостоятелно изискване за съдържанието на договора за потребителски кредит не е предвидено в чл. 11 или в друга разпоредба, към която да препраща Глава шеста „Недействителност на договора за потребителски кредит“ от ЗПК и Глава шеста „Неравноправни клаузи в потребителски договори“ от ЗЗП. Доколкото лихвата е фиксирана за целия период на договора и същата не се променя, не зависи от никакви фактори, предвидени в договора, не е необходимо да се посочват условията по прилагането ѝ, доколкото такива условия няма, не са предвидени в договора – лихвата е фиксиран размер за целия срок на договора.

Предвид установения фиксиран лихвен процент не е необходимо договорът да съдържа методика за изчисляване на референтен процент, съгласно чл.33а ЗПК, поради което неоснователно е възражението за нарушение на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 9а ЗПК.

Към договора за кредит има погасителен план, съдържащ информация относно размера на вноските, техния брой, периодичността и падежна дата. Тъй като договорът е сключен при фиксиран лихвен процент за целия му срок и за всички вземания по него, последното изискване на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК – за посочване последователността на разпределение на вноските между

различните неизплатени суми в това число главница и лихви, е неприложимо. Съгласно самата разпоредба тази информация следва да се съдържа в погасителния план единствено при наличието на различни лихвени проценти, каквито не се установяват в случая. Съгласно разясненията, дадени с решение № 106/03.06.2022 г. по гр. д. № 3253/2021 г. на ВКС, ГК, III ГО, само при наличие на искане от потребителя кредиторът е длъжен безплатно да му предостави извлечение под формата на погасителен план. Когато не са приложими различни лихвени проценти, не е необходимо в погасителния план да се съдържа посочване отделно на главницата и лихвите, които се погасяват с погасителната вноска. В разглеждания случай уговореният лихвен процент е фиксиран, поради което не следва да се посочват отделно главницата и лихвите, които се погасяват с всяка една от месечните погасителни вноски.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 12 ЗПК, договорът за потребителски кредит следва да съдържа информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания, а съгласно чл. 11, ал. 1, т. 20 ЗПК, договорът за потребителски кредит следва да съдържа информация и относно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6, както и за размера на лихвения процент на ден. В настоящия случай, посочените законови изисквания са спазени, видно от чл. 9, ал. 2, б. „а“ – б. „г“ от договора за потребителски кредит, където са уредени правата на кредитополучателя, вкл. и тези по чл. 11, ал. 1, т. 12 и т. 20 ЗПК.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“ се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, съгласно който това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, като общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси. Настоящият съдебен

състав намира, че посочените в т. 15.1 от процесния договор разходи за застраховка в размер на 1,44 % годишно върху остатъка на главницата по кредита представляват разход по кредита и следва да бъдат включени при изчисляването на годишния процент на разходите по кредита (ГПР), тъй като видно от чл. 9, ал. 1, б. „ж“ от договора сключването на застраховка „Живот“ в полза кредитодателя е вменено като задължение на кредитополучателя. Видно от чл. 7, ал. 1 ГПК разходите, свързани с предсдатения кредит, които кредитополучателя заплаща, като номинална лихва, такси и застраховки от задължителен характер, които представляват общата му стойност, се изчисляват като годишен процент от нетния размер на кредита, т.е. участват във формирането на годишния процент на разходите по кредита.

На следващо място, с оглед на прогласената свобода на договаряне в чл. 9 ЗЗД, страните са свободни да определят съдържанието на облигационните отношения, в които влизат, като са ограничени единствено от повелителните норми на закона и добрите нрави. За противоречащи на добрите нрави следва да се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота и се използва недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг. В случай, че уговореният в договора годишен процент на разходите, който включва и годишния лихвен процент по кредита, не надвишава пет пъти законната лихва, както изисква чл. 19, ал. 4 ЗПК, то не противоречи на добрите нрави клауза, с която страните да уговорят и по-голям от трикратния размер на законната лихва размер на възнаградителната лихва. Възнаградителната лихва е компонент от ГПР и размерът ѝ подлежи на преценка от кредитодателя, като единственото условие, същата заедно с другите елементи на ГПР общо да не надвишава максимално допустимия размер. В случая ГЛП е в размер на 8,25 %, а ГПР е в размер на 10,54 %, т. е. последният не надхвърля размера, предвиден в чл. 19, ал. 4 и ал. 5 от ЗПК. Предвид което съдът приема, че клаузата, предвиждаща заплащането на договорна лихва при ГЛП от 8,25 % не противоречи на добрите нрави. По отношение размера на възнаградителната лихва в съдебната практика се приема, че максималният размер, до който съгласението за плащане на такава е действително, не следва да бъде по-голям от трикратния размер на законната лихва. (В този смисъл решение № 906/30.12.2004 г. по гр. дело № 1106/2003г. на ВКС, II г.о.; решение № 378/18.05.2006г. по гр. дело № 315/2005г. на ВКС, II г. о.; решение № 1270/09.01.2009 г. по гр. дело № 5093/ 2007г. на ВКС, II г.о.; определение № 901/10.07.2015 г. по гр. дело № 6295/ 2014 г. на ВКС, IV г. о. и мн. др.). През годината на сключване на процесния договор за кредит, законната лихва за забава се определя съгласно Постановление № 426 от 18.12.2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения на Министерски съвет и е в размер на основния лихвен процент на Българската народна банка в сила от 1 януари, съответно от 1 юли, на текущата година плюс 10 процентни пункта.

Към датата на сключване на договора за потребителски кредит –

16.07.2015 г., ОЛП на БНБ е 0,02 %, видно от извършената от съда справка на интернет-страницата <https://www.bnb.bg/>, следователно размерът на законната лихва за забава е 10,02 %. Определеният процесния договор лихвен процент не надвишава повече от три пъти този размер. Затова според съда определената в процесния договор възнаградителна лихва не е договорена в нарушение на добрите нрави и клаузата не е нищожна. При този извод съдът следва да зачете правните последици на клаузата за възнаградителна лихва, т.е. да приеме, че тя е породила задължение за заплащане на такава в претендирания размер.

Неоснователни са и доводите на ответника за недействителност на договора за потребителски кредит поради неспазване на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 23 и т. 24 ЗПК, доколкото същите не са посочени в ЗПК като пороци, водещи до недействителност на целия договор.

С оглед гореизложеното съдът намира, че между..... и Т. Г. Д. е възникнало облигационно правоотношение по валиден договор за потребителски кредит № 41514/16.07.2015 г. Видно от извършената от съда справка в Търговски регистър, на 30.04.2020 г. е вписано вливане на (с предишно наименование „.....поради което ищцовото дружество се явява универсален правоприемник на кредитодателя.

От заключението по съдебно-счетоводната експертиза, неоспорено от страните и което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено, се установява, че по процесния договор за потребителски кредит на ответницата е отпуснат кредит в размер на 10 0000,00 лв., като сумата е усвоена от кредитополучателя на 17.07.2015 г. Следователно кредитодателят е изпълнил основното си задължение по договора, а за кредитополучателя е възникнало задължение да върне получената сума, ведно с уговорената в договора възнаградителна лихва съгласно погасителния план към договора.

Размера на непогасените задължения се установяват от изслушаната по делото съдебно-счетоводна експертиза. Вещото лице е установило, че по процесния договор за потребителски кредит са били извършвани плащания в общ размер на 2 684,96 лв., като непогасената главница е в размер на 8 621,61 лв., а непогасената възнаградителната лихва е в размер на 3 249,19 лв. за периода от 17.10.2016 г. до 16.07.2022 г.

Съгласно чл. 86 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Видно от приложената към експертизата таблица (л. 69 от делото), погасителната вноска с падеж 17.11.2016 г. е била погасена частично, поради което на 18.11.2016 г. длъжникът е изпаднал в забава и върху непогасената част се дължи мораторна лихва от тази дата, а не от 17.11.2016 г., както се претендира от ищеца. Няма данни за погасяване на вноските с падежи от 17.12.2016 г. до 17.07.2022 г. Ето защо на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД кредитополучателят дължи мораторна лихва върху непогасената главница за

периода от 18.11.2016 г. (датата на забава) до 16.07.2022 г. (крайната дата съгласно исковата молба и заповедта за незабавно изпълнение) . По делото не са събрани доказателства за размера на лихвата за забава за този период от време, но доколкото искът се явява установен по основание, съдът следва да определи размер му съгласно чл. 162 ГПК. Изчислен от съда на основание чл. 162 ГПК мораторната лихва за периода от 18.11.2016 г. до 16.07.2022 г. възлиза на 1 845,29 лв. (при съобразяване на данните от изслушаната съдебно-счетоводна експертиза).

В настоящия случай, ищцовото дружество претендира и мораторна лихва за периода от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г. върху цялата непогасена главница. Настоящият съдебен състав намира, че лихва за забава върху непогасената главница се дължи се дължи от 18.07.2022 г., а не от 17.07.2022 г. (падеж на последната вноса), доколкото към тази дата длъжникът все още не е бил в забава. По делото не са събрани доказателства за размера на лихвата за забава за този период от време, но доколкото искът се явява установен по основание, съдът следва да определи размер му съгласно чл. 162 ГПК. Изчислен от съда на основание чл. 162 ГПК мораторната лихва за периода от 18.07.2022 г. до 19.09.2022 г. възлиза на 153,29 лв. (след изчисляване на размера ѝ чрез интернет калкулатор за изчисляване на законна лихва).

Предвид обстоятелството, че се установява твърдението на ищцовото дружество, че има непогасени вземания по договор за потребителски кредит срещу ответницата следва да бъде разгледано наведеното от нея възражение, че вземанията са погасени по давност. В случая, касае се за договор за банков кредит, при който връщането на предоставената за ползване сума на погасителни вноски представлява по своята същност изпълнение на основното задължение на длъжника на части, а не периодично плащане. Това разсрочено плащане на отпуснатия кредит не превръща главницата в периодично платима, поради което и за нея приложима се явява общата петгодишна давност по смисъла на чл. 110 ЗЗД. След като е поето задължение за погасяване на задължението по договора на вноски, то всяка погасителна вноска става изискуема с настъпването на съответния падеж, като именно от този момент започва да тече погасителната давност за всяка вноска (в този смисъл са Решение № 90/31.03.2014 г. по гр. д. № 6629/2013 г. на ВКС и Решение № 161/08.02.2016 г. по т. д. № 1153/2014 г. на ВКС). Чл. 116, б. „б” ЗЗД предвижда, че давностният срок се прекъсва с предявяване на иск относно вземането, а според чл. 422, ал. 1 ГПК искът за съществуване на вземането се смята предявен от момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

В настоящия случай заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК е подадено на 23.09.2022 г. Предвид това погасени по давност са вземанията за падежиралите вноски за главница, които попадат извън петгодишния период, предхождащ подаването на заявлението по чл. 417 ГПК в съда – 23.09.2022 г. Следователно погасени по

давност са всички вноски, чийто падеж е настъпил преди 23.09.2017 г., респ. погасени по давност са вноските за периода от м.11.2016 г. до м.09.2017 г., тъй като вноската за м.09.2017 г. е станала изискуема на 17.09.2017 г. (падеж съгласно погасителния план) и към 23.09.2022 г. давностният срок за нея е изтекъл. Съдът въз основа на данните в приложението към съдебно-счетоводната експертиза и погасителния план и на основание чл. 162 ГПК определи, че непогасените по давност вноски за главница за периода от м.10.2017 г. до 17.07.2022 г. възлиза на 7 590,40 лв. Заповедта за незабавно изпълнение е издадена за сумата от 8 621,61 лв., като във възражението по чл. 414 ГПК ответницата е оспорила дължимостта на сумата от 936,61 лв., като именно установяването на дължимостта на тази сума е предмет на настоящото дело, като не са посочени кои погасителни вноски се включват в тази сума. При това положение следва да се приеме, че искът по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ е доказан по основание и размер.

Съгласно чл. 111, б. „в“ ЗЗД вземанията за лихви се погасяват с изтичането на тригодишна давност. Ето защо, съдът приема, че вземането за възнаградителна лихва, начислена върху вноските с падеж от 17.10.2016 г. до 17.09.2019 г., е погасено по давност, като изчислен по реда на чл. 162 ГПК съгласно данните от таблицата в заключението по съдебно-счетоводната експертиза, за посочения период същата се равнява на сумата 1514,26 лв., с колкото следва да се намали сумата от 3 249,19 лв., на колкото според вещото лице възлиза възнаградителна лихва за целия исков период. Не е обхваната от изтекла погасителна давност възнаградителната лихва, начислена върху вноските с падеж от 17.10.2019 г. до 17.07.2022 г., която възлиза в размер на 1 734,93 лв.

Следователно искът по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 2 ТЗ се явява основателен за сумата от 1 734,93 лв. и за периода от 17.10.2019 г. до 16.07.2022 г. и следва да бъде уважен, като се отхвърли за разликата до пълния предявен размер от 3 249,19 лв. и за периода от 17.10.2016 г. до 16.10.2019 г.

Това е така и по отношение на вземането за мораторна лихва, начислена върху вноските с падеж от 17.10.2016 г. до 17.09.2019 г., което също е обхванато от изтекла погасителна давност, като изчислен по реда на чл. 162 ГПК отново съгласно данните от таблицата в заключението по съдебно-счетоводната експертиза, за посочения период същата се равнява на сумата от 1 042,04 лв., с колкото следва да се намали сумата от 1 845,29 лв. (установения по делото общ размер на дължимата мораторна лихва за периода от 18.11.2016 г. до 16.07.2022 г.)

Следователно, тази претенция, начислена за периода от 18.10.2019 г. до 16.07.2022 г., за който съдът приема, че тя не е обхваната от изтекла погасителна давност, възлиза в размер на 803,25 лв., до който предявеният иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79,

ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 86 ЗЗД, се явява основателен и следва да бъде уважен, като се отхвърли за разликата до пълния предявен размер от 1845,30 лв. и за периода от 17.11.2016 г. до 17.10.2019 г.

По отношение на претендираното вземане за мораторна лихва в размер на 152,47 лв., съдът приема, че с оглед периода за който то се претендира, а именно от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г., то тази претенция не е обхваната от изтекла погасителна давност. Поради което предявеният иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД са сумата от 152,47 лв. следва да се уважи изцяло за периода от 18.07.2022 г. до 19.09.2022 г.

По разноските:

В съответствие със задължителните разяснения, дадени с т. 12 на ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК, ВКС, съдът следва да се произнесе по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и исковото производство.

При този изход на спора – частична основателност на предявените искове, право на разноски има всяка от страните, съразмерно с уважената, респ. отхвърлената част.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца следва да се присъдят сторените разноски в производството по ч. гр. д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав, както и в исковото производство, съразмерно с уважената част от исковете.

В настоящото исково производство ищецът е сторил разноски за държавна такса в размер на 123,67 лв. и депозит за ССЧЕ в размер на 400,00 лв., а в заповедното производство – за държавна такса в размер на 277,37 лв. Ищецът претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и в двете производства. Съдът на основание чл. 78, ал. 8 ГПК (изм. ДВ, бр. 8 от 2017 г.), вр. чл. 37 ЗЗП, вр. чл. 26 НЗПП (по отношение на юрисконсултското възнаграждение в заповедното производство) и чл. 25, ал. 1 НЗПП (по отношение на юрисконсултското възнаграждение в исковото производство), като съобрази вида и обема на извършената дейност от процесуалния му представители, както и фактическата и правна сложност на делото, определи на заявителя-ищец юрисконсултското възнаграждение в минимален размер в двете съдебни производства – 50,00 лв. в производството по ч. гр. д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав и 100,00 лв. – в настоящото исково производство.

По съразмерност се дължат 365,84 лв. за настоящото и 192,03 лв. за производството по ч. гр. д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав

Ответницата претендира адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв. в двете производства. В производството по ч. гр. д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав ответницата се е представлявал от адв. Красимира Билева, в която връзка е представен договор за правна защита и съдействие.

Съдът определи адвокатското възнаграждение на адв. Билева в размер на 400,00 лв., на основание чл. 7, ал. 2, т. 1 вр. ал. 7 от Наредбата, от която сума, съразмерно с отхвърлената част от иска, ще се присъди сума в размер на 165,36 лв.

Адв. М. Л. е представлявал ответницата в исковото производство, като и за него се претендира адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., в тази връзка е представен договор за правна помощ и съдействие. Съдът определи адвокатското възнаграждение на адв. Л. в размер на 918,36 лв., на основание чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредбата, от която сума, съразмерно с отхвърлената част от иска, ще се присъди сума в размер на 379,66 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявените от(универсален правоприемник на), ЕИК:, седалище и адрес на управление:, срещу Т. Г. Д., ЕГН: *****, адрес:, искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, че ответницата Т. Г. Д., ЕГН: *****, дължи на ищецаследните суми:

- сумата от **936,61** лв. – част от непогасена главница в общ размер на 8 621,61 лв. по договор за кредит отг., ведно със законната лихва от 23.09.2022 г. до изплащане на вземането;
- сумата от **1 734,93** лв. – възнаградителна лихва за периода от 17.10.2019 г. до 16.07.2022 г. по договор за кредит №от г.;
- сумата от **803,25** лв. - мораторна лихва за периода от 18.10.2019 г. до 16.07.2022 г.;
- сумата от **152,47** лв. – мораторна лихва за периода от 17.07.2022 г. до 19.09.2022 г.,

за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК от 26.11.2022 г. по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на Софийски районен съд, II г.о., 59-ти състав и въз основа на нея изпълнителен лист, **като**

ОТХВЪРЛЯ предявените от, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, срещу Т. Г. Д., ЕГН: *****, адрес:, искове:

- по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 430, ал. 2 ТЗ за разликата над уважения размер от 1 734,93 лв., представляваща възнаградителна лихва, до пълния предявен размер от 3 249,19 лв. и за периода от 17.10.2016 г. до 16.10.2019 г.;

- по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, вр. 86, ал. 1 ЗЗД за разликата над уважения размер от 803,25 лв., представляваща мораторна лихва, до пълния предявен размер от 1 845,30 лв. и за периода от 17.11.2016 г. до 17.10.2019 г., като **НЕОСНОВАТЕЛНИ и ПОГАСЕНИ ПО ДАВНОСТ**.

ОСЪЖДА Т. Г. Д., ЕГН: *****, адрес:143, да заплати на ,,....., седалище и адрес на управление:, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, следните суми:

- сумата от **365,84 лв.** – разноси в настоящото производство;
- сумата от **192,03 лв.** – разноси в производството по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав.

ОСЪЖДА ,,....., седалище и адрес на управление:, да заплати на адв. М. Л. Л., ЕГН: *****, адрес на упражняване на дейността:, на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., сумата от **379,66 лв.** – адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на ответницата Т. Г. Д. в производството по настоящото дело.

ОСЪЖДА ,,....., седалище и адрес на управление: . да заплати на адв. К....., ЕГН: *****, адрес на упражняване на дейността: на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., сумата от **165,36 лв.** – адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на ответникав производството по ч.гр.д. № 51532/2022 г. по описа на СРС, 59-ти състав.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____